

РАБОТНИКЪТЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ЦѢНА:

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА
ДО РЕДАКТОРА *Н. ХР. ГАБРОВСКИ.*

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

3 мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2. 50, 1 г. 5 л.

Търново, у редактора

10 стотинки всѣки номеръ

ТЪРНОВО.

и Шуменъ, печатница „Основа“.

Къмъ нашитѣ противници.

Много криви и смѣшли работи разправятъ за социалъ-демократитѣ. Едини говорятъ отъ невѣжество, други нарочно, защото не имъ иде на смѣтката да се изкажатъ най-вѣе общественитѣ неправди и да се покаже на народа гдѣ е причината на всичкитѣ злини и какъ могатъ да се премахнатъ, трети пъкъ съ цѣль да се препоръчатъ за повишение предъ началството си, разпространяватъ най-диви погледи за социализмътъ.

Насъ, социалъ-демократитѣ, обвиняватъ ни, че сме биле противъ гъвеждането на машинитѣ (чети в. „Черко Море“), че сме искали ужъ да дѣламъ богатствата на хората, да правимъ жевитѣ общи, да унищожимъ религията, нравствеността и редътъ въ обществото. При всичко че ний много пъти сме излагали учението, о което се придържахме, при всички разяснения и възражения, които се направиха въ сп. „Денъ“ и въ изданията на „Българската Социалъ-демократическа Библиотека“ по въпросътъ за програмата и тактиката на българскитѣ социалъ-демократи, казвамъ при всичко това, нашитѣ противници още продължаватъ да ни мѣсятъ съ анархиститѣ и да изоначаватъ по единъ най-безсвѣстенъ начинъ нашитѣ идеи. Ний не се възмущаваме толкозъ отъ клѣветитѣ на невѣжитѣ и прости хора, които не знаятъ какво говорятъ, колкото отъ клѣветитѣ на ония съзнателни стонети, които за интересъ съ готови да наричатъ черното — бѣло, а бѣлото — черно.

Казватъ, че сме биле противъ машинитѣ. Това не е истина. Социалъ-демократитѣ признаватъ, че хората ще се освободитъ отъ властта на природата и на обществото и ще станатъ господари на себе си само тогава, когато обществото се нареди така, щото всичко да се изработва и да се препасва съ машини, и когато земята, машинитѣ, фабричитѣ и всички други сръдства за производство, за размѣна и за наслаждение станатъ общо достояние на всички, които работятъ.

Но отъ машинитѣ и отъ всички научни открития днесъ се ползува само едно нищожно малцинство — капиталиститѣ, а мнозинството — работницитѣ живѣятъ при най-лоши условия. Работницитѣ правятъ най-хубавитѣ, най-големитѣ и най-усѣвършенствуванитѣ машини; тѣ съ изработили всички тѣзи жельзани работи, които виждаме въ фабричитѣ, по жельзнитѣ линии, подъ земята и надъ земята, подъ морето и надъ морето. Но кой се ползува съ тѣхъ? Кой владѣй тия гигантски орждии и

всичкитѣ богатства, които тѣ създаватъ съ трудътъ на работницитѣ? Едно нищожно малцинство. Машинитѣ, тия велики освободители на човѣшкия родъ отъ економическото и отъ всѣко друго робство, защото днесъ съ монополъ, достойно въ рѣцѣтѣ само на пѣколциа капиталисти — експлоататори, за това принасятъ бѣдность и страдания на работницитѣ. За да освободитъ трудътъ отъ игото и експлоатацията на капиталиститѣ, и по тия начинъ да станатъ истински благодѣтели на цѣлото човѣчество, машинитѣ трѣбва да станатъ обществена собственост и да работятъ за въ полза на всички, а не само на капиталиститѣ. Това искатъ социалъ-демократитѣ и глѣмъ тога ни води естественото развитие на сегашното капиталистическо общество.

Не е истина, и клѣветятъ ония, които казватъ, че социалъ-демократитѣ искали да *дѣлать* богатствата на хората, защото това нито е научно, нито е справедливо. Днесъ именно царува дѣление на богатствата и вий именно, г-да буржуа, правякувате и поддържа-те това. За да се обогати пѣкой си фабрикантъ, безъ друго трѣбва да осиромашеятъ мнозина по-малки фабриканти, или занаятчи. Обогатяването става чрезъ прехвърляние на собствеността отъ едни рѣцѣ въ други, чрезъ пропадането на по-слабитѣ и издигането на по-силнитѣ. Въ конкуренцията богатитѣ ставатъ по-богати, а сиромашитѣ по-сиромаси. Всичко се отнема отъ рѣцѣтѣ на по-бѣдитѣ и се съберѣ дотогава въ рѣцѣтѣ на по-богатитѣ. И благодарение на тая централизация на производството, социализмътъ, сирѣчь, преобрѣщането на частната собственост на тия пѣколко души капиталисти въ обществена собственост, се улесни-ва и става необходимостъ за обществото.

Социалъ-демократитѣ искатъ не да дѣлать богатствата, но да ги *направятъ обществени*. Тѣ искатъ трудътъ да стане звѣдѣжителенъ за всички здрави и способни хора, а богатствата и наслажденията, които се придобиватъ съ труда на всички, да станатъ достояние и да се ползуватъ всички, цѣлото общество. Тѣ възставатъ противъ ползуванетоъ отъ чужди трудъ и живѣнето на чуждѣ гърбъ.

Обвиняватъ ни, че сме искали жевитѣ да станатъ общи. И това е глупа клѣвета, достойна само за ония, които я распространяватъ.

Социалъ-демократитѣ признаватъ, че при сегашната обществена наредба жената е безправна въ семейството и въ обществото. Тя е безправна, защото е зависима економически. Въ къщи тя е подчинена на мъжътъ, а въ работил-

ницата е обрѣната на машина отъ мѣсо, която се експлоатира по единъ най-жестокъ начинъ отъ капиталиститѣ. Бракътъ е едно сръдство за обогатяване; защото въ повечето случаи сегатой става по смѣтка, за пари, а не по взаимна любовъ. Днесъ имамъ царува тайната и явната проституция, които подконава семейний животъ до самитѣ основания. И не социалиститѣ съ криви за това. За да стане жената господарка на себе си, за да може свободно да дѣйствува споредъ чувствата и разумътъ си, тя трѣбва сама, безъ помощта на мъжа, да може да си искара пужнитѣ сръдства за живѣние, сирѣчь, тя трѣбва да стане не само производителка на *производителки* (само да ражда дѣца), но и производителка на произведения. Тя трѣбва да стане економически независима въ обществото. И това искатъ социалъ-демократитѣ. Тѣ искатъ освобождението на жената отъ економическото и политическото робство; искатъ да премахнатъ проституцията, която днесъ се практикува било подъ булото на вѣзакви зестри, било въ частнитѣ къщи или публични заведения. Намѣто сегашния париченъ и притѣнителенъ бракъ, тѣ искатъ свободенъ съюзъ, основанъ на взаимната искрена любовъ и уважение и на политическата и економическа равноправностъ на мъжътъ и жената.

Не е истина, че социалъ-демократитѣ подконаватъ религията, нравствеността и общественния редъ. Религиозното чувство въ хората отслабва, защото почвата, на която то бѣше се развило, се е измѣнила и постоянно се измѣнява. Колкото по-вече се развиватъ положителнитѣ науки, толкова по-дълбоко човѣкъ прониква въ тайнитѣ на природата и става господарь на природнитѣ явления. Звѣдно съ отстраненето на послѣдната тайна — причинитѣ на човѣшнитѣ нещастия, ще нечезне и послѣдния страхъ, божеството.

Българскитѣ социалъ-демократи като, се осозаватъ на историята, признаватъ, че религията е дѣло на личната свѣсть и убѣждение и че тя се измѣнява заедно съ развитието на хората. Надаването на религията е свързано съ надаването на сегашната обществена наредба, която ще и повлече слѣдъ себе си.

Колкото до обвинението, че социалъ-демократитѣ подконавали нравствеността и общественния редъ, това е така екащо бесрамна клѣвета. За каква нравственостъ и за какъвъ редъ говорятъ нашитѣ противници?! Днесъ царува най-големъ развратъ и най-големъ безредица въ обществото. Кинталътъ е станалъ богъ, въ името на който хората водятъ най-жестоката борба по-

между си и вършатъ най-големъ престѣпления. „Единъ противъ всички, всички противъ едно“, това е правевениия девизъ на сегашното общество.

Социалъ-демократитѣ искатъ миръ, редъ и съгласие въ обществото. Тѣхния девизъ е „единъ за всички и всички за едно“. Сръдцу сегашната тѣсна египетска нравственостъ, тѣ противопоставятъ социалната, алтруистическата нравственостъ.

И тѣй, отъ всичко горѣ казано става ясно, че глѣвитѣ, които се прикачатъ на социалъ-демократитѣ, съ глѣвки на глѣвитѣ противници. Социалъ-демократитѣ не се боятъ отъ никакви клѣвети и преслѣдания, защото се осозаватъ на науката, която всѣки денъ съ факти потвърждава истинността и справедливостта на глѣвитѣ идеи и опровергава клѣветитѣ на противницитѣ. Да се преслѣдва социалистическото движение у насъ, когато въ самитѣ условия на живота то намира благоприятна почва за своето развитие, това значи, насилствено да се отбива отъ правия пътъ и да му се дава посока, която не е желателна нито за насъ, нито за нашитѣ противници.

Н. Г.

ВЪНКАШНАТА КОНКУРЕНЦИЯ.

Сега всички признаватъ, че пахлуването на чуждитѣ естни стоки въ послѣдно време съсипа и съсипва нашитѣ занаяти. По тази външна конкуренция не се спира само на занаятитѣ; ти отива още по-далече, ти вече се коеза до поминѣка на най-големата частъ отъ нашия народъ — до земледѣието. Конкуренцията на чуждитѣ храни, а най-много на житата, напослѣдътъ се повече и повече се оебѣда у насъ. Тази година конкуренцията на външнитѣ жита се оебѣти у насъ въ една доста голяма степенъ. Не може да се каже, че тази година е била особено плодородна. Не може даже да се каже, че тя е била по-плодородна отъ миналата. Напротивъ. А между това цѣлитѣ на житата тази година наднаха много ниско. Въ началото на тази есенъ цѣлитѣ на нашитѣ жита стояха 70 гр. и даже 80 гроша кило; по на края снаднаха на 38-42 гр. кило. Истинна, сега цѣлитѣ се поповдигнаха, но това се обяснява съ настѣпването на студа. Коя е тогава причината, че цѣлитѣ на нашитѣ жита наднаха така ниско? Най-ясно ще ти отговори на това питанье всѣки единъ търговецъ-житарь. Питанъ, той безъ друго ти отговари — причината е външната конкуренция.

15090/84

ОПРЪНЪТЪ И ПОДЪ А БИБЛИОТЕКА
„З. КОДАРОВЪ“ - ШУМЕН

И панстипа. Днес въ цѣла Европа земята все повече и повече се сгрупва въ рѣцѣтъ на пѣколцина голѣми землевладѣлци и се обработва съ машини на капиталистически пачала, — за продажъ, за печалба. Но капиталистическото земледѣлие най-много е развито въ Америка. За това днесъ американскитѣ жита на всегждѣ конкурриратъ житата на другитѣ сграти. Тази конкуренция на американското и европейското капиталистическо земледѣлие не може да не влиае върху цѣнитѣ на нашитѣ жита. У Варненскитѣ и Бургазскитѣ житари-търговци въ началото на есенята цѣнитѣ стояха 70 гр. близо; по подиръ пѣколко дена цѣнитѣ спаднаха постепенно и телеграмитѣ отъ Англия всеки денъ обявяваха по-голѣмо и по-голѣмо спаданне. Че въшнитѣ храни побиватъ съ евтепнята си нашитѣ, отдавна го засвидѣтелствуваха отчетитѣ на пѣкол Окр. Управители. И по-пататѣкъ въшната конкуренция ще стане още по-голѣма.

Какво ще излѣзе отъ това, не е мѣчно да се види. Както просто се работи сега земята у насъ, при тия голѣми данѣци, които лѣжатъ върху земледѣлцитѣ и отъ постоянното наданне цѣнитѣ на земледѣлческитѣ произведения, по-голѣмата частъ отъ земледѣлцитѣ ще бѣдатъ принудени да оставятъ земята и да дирятъ прехраната си другадѣ. Такава сѣдба очаква по-голѣмата частъ отъ нашитѣ земледѣлци. Нашето дребно земледѣлие не може да живѣе при сегашното европейско и американско едро, капиталистическо земледѣлие. Нѣкол току препорѣчатъ на нашитѣ земледѣлци да работятъ съ машини и други подобрѣния. Но за машини и за подобрѣния трѣбватъ пари, а парѣ и повече земи. Отъ кѣдѣ да ги земи единъ малѣкъ земледѣлецъ, каквито сѣ повечето отъ нашитѣ земледѣлци? А парѣ не може това да стане, повечето отъ тѣхъ ще пропаднатъ. Има срѣдство да се спасятъ нашитѣ земледѣлци отъ злощастната сѣдба, които ги очаква, по това тѣ преди всичко сами трѣбва да го искатъ. Другъ пътъ ний ще поговоримъ върху мѣрнитѣ, които могатъ да подигнатъ нашето земледѣлие. Но

тука ще спомѣнемъ, че най-вѣрното срѣдство, което може да избави нашитѣ земледѣлци отъ злощастията е — да се събере земята въ единъ рѣцѣ, или другоиче казано, да се направи тя обща, на цѣлото общество или община и да се работи по единъ планъ, съ общественни машини. Само така може да се избѣгнатъ злощастията и да се подигне земледѣлието. Додѣто не стане така, въшната конкуренция, данѣцитѣ и вѣчната сиромашия ще накаратъ най-голѣмата частъ отъ земледѣлцитѣ да оставятъ земята, която ще се събере въ пѣколко, може би, голѣми землевладѣлци, а сами да станатъ роби на тѣхнитѣ господари или на други.

Д—ъ.

Въ деньтъ на Революцията.

отъ
Поль Лафарга.

Доходжанieto на властъ на буржуазната класа, което въ голѣмитѣ европейски държави се е извършило незабѣлѣзано, безъ социални смутове, въ Франция, стана причина на една отъ най-ужаснитѣ революции на човѣшката история.

Отъ 1815 г. Франция се управлява парламентарно подъ различни формалности и, между това, за осъществяването на извѣстни парламентарни реформи, като напр., за даванието свобода на пресата и събранията, всеобщото гласоподаване и др. т. д. нѣщо е било да се прибѣгва до революции, които отъ тогава се повтарятъ така правилно, както се повтарятъ движенията на небеснитѣ свѣтила. Едно подобно повторение, единъ революционенъ срокъ, скоро ще настѣпни; полезно ще бѣде прочее да се позанемаемъ още сега, какво ще направитъ социалиститѣ въ деня на революцията.

Въ 1871 г. властѣта попадна въ народни рѣцѣ, непригтовени още за приеманieto ѝ. Да се грабне властѣта въ едно революционно време е относително леко нѣщо, но, да се опази тя и да се ползуватъ хората отъ нея, сѣ нѣща много мѣчно.

Нека буржуата да се не радватъ за грѣшнитѣ на Коммуната; тѣ могатъ да бѣдатъ увѣрени, че, ако пѣкога събитията доведатъ социалитѣ на властѣ, тѣ тутакъ-си ще взематъ такива радикални мѣрки, щото тържествующата реакция не ще може да постави нѣщата въ опова положение, въ което сѣ биле до революцията.

Въ деньтъ на Революцията социалитѣ ще иматъ слѣдитѣ три голѣми грижи:

- 1) Да организиратъ революционната властъ и да взематъ мѣрки за своя защита;
- 2) Да удовлетворятъ немедленно народнитѣ нужди; и
- 3) Да премахнатъ капиталистическия строй и да турятъ основитѣ на социалистическия строй.

Социалистическата партия тогава ще се намѣри предъ три класи съ различни и даже противоположни интереси, каквито сѣ работническата класа на едрата индустрия, селската класа и капиталистическата класа съ своята опашка — дребната индустриална и търговска буржуазия.

Работническата класа ще бѣде господарка въ индустриалнитѣ градове, които ще станатъ чисти революционни центрове, като се съюзяватъ, за да привлекатъ селата къмъ страната на революцията и за да побѣдятъ съпротивлението, което би могло да се организиратъ.

Въ промишленитѣ градове социалитѣ ще завладѣятъ мѣстнитѣ власти, ще въорѣжатъ и организиратъ работницитѣ, защото: *който има орѣжие, има и хлѣбъ*, казва Влаши. Тѣ ще отворятъ вратата на тъмнитѣ, за да освободятъ малкитѣ градци, та да турятъ подъ ключъ голѣмитѣ градци, както: банкеритѣ, финансиститѣ, едритѣ промишленници, едритѣ собственици и др. Никой нѣма да имъ стори зло; по тѣ ще служатъ като залогъ, за да отговорятъ за доброто поведение на своята класа.

Революционната властъ ще се създаде чрезъ просто вѣтѣване въ владѣние, и, само когато тя въстанови порядѣка, когато стане господарка на положението, социалитѣ мислятъ да пристѣпятъ къмъ утвърденне дѣй

ствията и чрезъ всеобщото гласоподаване. Понеже буржуата презъ толкова години сѣ отстранявали неимущитѣ класи отъ избирателнитѣ урни, то тѣ не трѣбва да бѣдатъ очудени, ако социалистическата партия обяви венчани ех-капиталисти за политически неспособни, до като ти спечели.

Въ настоящий вѣкъ, Парижъ не е давалъ само революционния знакъ, но той е и извършвалъ революцията за цѣла Франция.

Тази концентрация на революционното движение бѣ възможно само, защото революцитѣ на нашия вѣкъ бѣха не истински революции, а прости парламентарни кризи, придружени съ баррикади, коршуми и съ надуты декламации на превисокитѣ принципи — свободата, справедливостѣта и др. брѣцѣлъвения.

Но, тѣй като бѣдѣщата революция ще бѣде економическа, а не просто промѣнение на правителствениия персоналъ, затова ти ще избухне не само въ Парижъ, но и въ венчкитѣ други индустриални центрове. Мѣстнитѣ революционни власти, веднажъ установени, ще трѣбва да организиратъ, чрезъ испрацанне делегация или по пѣкакъвъ другъ начинъ, централната властъ, която отъ своя страна ще трѣбва да вземе общи мѣрки въ интереса на революцията и за въспирание образуването на реакционерния партия.

Но, за да бѣдатъ поддържани мѣстнитѣ и централни революционни власти отъ масата, отъ работницитѣ, и за да може революцията, даже побѣдителя, да остане подиръ себе си дѣла, които никаква реакция не може да разруши, трѣбва, щото безъ много бавение да се дѣде удовлетворение на най-непосредственитѣ нужди на работницитѣ въ градовѣтъ и селата, да се разруши отъ дѣно буржуазния строй и да се почне преобразуването на капиталистическата собственост.

НАШАТА БУРЖУАЗИЯ ТЪРЖЕСТВУВА!

Преди една седмица единъ отъ карбовскитѣ фабриканти, а именно г. Карагйзовъ, празнува 10-годишнината на

КОММУНИЗМА

и

Економическата Еволюция

отъ Поль Лафарга

(Продължение)

Умственитѣ работници, наонѣки, се претърбиятъ, както и мускулнитѣ подъ университетното иго на капитализмѣтъ; тѣ сѣ така сѣщо наемни работници, лопо възнаграждавани; тѣ харчатъ и изпуряватъ умовѣтъ си, за да обогатятъ едритѣ капиталисти, който нѣма нужда да се мѣчи да добива знания, защото той намира на пазари химници, инженери, агрономи и т. н. съ по 150—200 лева на мѣсець. Днесъ умѣятъ да произвеждатъ венчѣко въ изобилие; както чорали, така и душевни способности; днесъ некарватъ (фабрициратъ) химници и електрици (хора, които изучаватъ електричество) въ такова изобилие въ каквото градинарятъ обработка морковитѣ, напр.; така щото тѣхвата цѣна се е намалила значително. Да унизи знанието и умѣтъ,—ето всичко, което умѣе да направи капитализмѣтъ за въ честь и възнаграждение на умственитѣ работници.

III.

Сега, нека обърнемъ медальтъ.

Азъ туко-що ви расказахъ за страдащата

на мускулитѣ и умственитѣ работници, които породени отъ комуналната централизация въ производството, се откупватъ отъ пѣколко капиталисти. Развива ли тая монополизация (единоправство) на срѣдствата за произвеждане и на общественитѣ богатства умствено и нравственно капиталистѣтъ-собственитѣ? Отговарятъ ли службитѣ, които той изпълнява за обществото, на почеститѣ, които му отдаватъ и наслажденията, които получава?

При индивидуалното производство собственикѣтъ бѣше наистина полезенъ човѣкъ. Той произвеждаше, подпомагашъ отъ семейството си пѣколко ученици и помощници. Ако той заболѣеше или зараскошествуваше домакинството му се заплашаваше отъ опасностъ: той бѣше душа на своята работилница или дюкень.

При комуналното производство, господарѣтъ се е изгубилъ: потърсете прочее собственикѣтъ въ пѣколъ захарна фабрика, желѣзенъ пѣтъ, рудникъ, или металически заводъ; вий не ще ги намѣритѣ да работятъ въ работилницата, но въ канцелярията зематъ полнитѣ и дивидендитѣ (дѣловѣтъ) си. Тий живѣятъ далечъ отъ трудѣтъ, които ги прави миллионери, въ Парижъ, Берлинъ, Пекинъ (Китай), тий сѣ до толкова непотрѣбни въ производството, че могатъ да живѣятъ даже и на мѣсець.

Когато най-напѣрѣдъ се започна комуналната централизация на срѣдствата за произвеждане и размѣна, собственикѣтъ играеше още полезната роль на наследникъ и управителъ; но веднажъ извършена тая централизация, той и туко се замѣсти; така щото *около на господарѣтъ*, което, при

индивидуалното производство, трѣбаше да вѣжда всичко, е вече слѣпо.

Но това става чакъ тогава, когато капиталистическата собственост премине въ рѣцѣтъ на акционернитѣ и облигаторскитѣ общества, когато приеме по-висшата форма на своето развитие; чакъ тогава всичката безполезностъ на собственика бѣше предъ очитѣ ни. Но понеже той е безполезенъ, той е и вѣрденъ. Не азъ съмъ първий, който казвамъ тая ужасна истина. Още по рано отъ менъ единъ членъ-кореспондентъ на Институтѣтъ, единъ забѣлѣжителенъ економистъ, директоръ на голѣмий прѣледъ на економиститѣ, Г. Молипарн каза това. Той имѣе въ съчинението си върху *Економическата еволюция* (развитие), напечатана въ 1880 година така:

„Въ едно дружественно предприятие, управителѣтъ може да притежава само една минимална (най-малка) частъ отъ цѣния капиталъ. По точно казано, той може да не притежава нищо, и въ противоположностъ на общеприетото мѣние, това послѣдното положение на управителѣтъ ще бѣде по-добро за доброто управление дѣлата на дружеството, управителѣтъ не-акционеръ нѣма право самъ да се контролира. Стига той да има способността, познанията и нравственостѣта, нуждни за изпълнението неговитѣ обязанности, капиталистѣтъ ще присѣдини къмъ него всички способни хора, които той лесно и евтино намира распрѣснати на пазари“.

Г. Молипарн констатира (показва) само единъ фактъ; но ний трѣба да му благодаримъ за това, че той се осмѣли да каже истината, която офици-

...та фабрика. Празника, както се на-
...излъзъл много весел! Въ него-
...лице тържествува нашата буржуазия.
...има защо да тържествува тя. Десетъ
...вече се минават откато единъ
...пейнитъ прѣдставители се е мѣчили
...голъми нашето „национално богатство“.
...диръ 10—годишенъ трудъ въ полза на
...народната индустрия“, справедливо е да
...повесели единъ фабрикантъ.

Остави това, ами нашата буржуазия
...както се вижда, притежава добродѣлитъ
...които ги нѣма нашия народъ, както увѣ-
...риватъ неговитъ врагове. Ти е признателна.
...въ пай-голѣмото веселие не забрави да
...благодари своя благодѣтель—държавата,
...като така щедро се грижи за доброто
...равне и за засилването на нашата мла-
...да още буржуазия. Читателитъ вече зна-
...ватъ отъ вѣстниците, че г. Карагѣзовъ
...тържествено благодари чрезъ г. Предсѣ-
...ателя на Народното Събрание правител-
...ството и народнитъ представители за гри-
...житъ, които тѣ полагатъ за процъпява-
...нето на нашата буржуазия. И какъ пѣтъ
...се случи, тъкмо въ тоя почти день се
...гласуване закона за покровителството на
...народната индустрия“.

Правото да си кажемъ, г. Карагѣзовъ
...е и добрия буржуа, пай-чувствителния
...български буржуа. Неговия примѣръ за-
...служва да се последва отъ всички наши
...чувствителни буржуа. Защото да не бла-
...годаримъ нашата буржуазия нашата държава
...е грѣхота, е невѣжливо и не деликатно.
...Нашата държава и отвори хазната си,
...отвори кеситъ на всичкитъ си подданици
...и ги моли—заповѣдайте, които има да си
...заеме, само за васъ е всичко злато на моитъ
...подданици. Желѣзницитъ, земята, водитъ,
...параходитъ, горитъ, всичко е на ваше
...расположение. Печелете, трупайте „наро-
...дното богатство“, тържествувайте и благо-
...дарете!

Ами тия, които произвеждатъ паритъ,
...които правитъ желѣзницитъ, които изра-
...ботватъ богатствата на нашата буржуазия,
...—работницитъ?—Тѣ да почакаатъ и да
...работятъ за уголъменето на „народнитъ
...богатства“ на г. Карагѣзова и на наша-
...та буржуазна класа. Така е писано: кой-
...то има ще му се даде, а които нѣма ще
...му се отнеме. . .

В.

ПОЛОЖЕНИЕТО НА ЗЕМЛЕДѢЛ. КЛАСА ВЪ АНГЛИЯ.

За да се парисува положението на
земледѣлческото население въ Англия,
пий изличае слѣдующето отъ аспектъ
тъ на Дружеството на докеритъ:

„Статистиката ни показва, че презъ
последнитъ години има едно растяще
намалване на населението въ земе-
дѣлческитъ окръжи.

Изброенето, което стана въ 1881
год. ни показва, че презъ последнитъ
10 години населението се е намалило
съ около 10%. Тога значи, че отъ 20
години гасамъ около 200,000 здрави
хора съ биле принудени да напуснатъ
земята си и да отидатъ въ задушли-
витъ, тѣсни и мръсни помѣщения на
голѣмитъ градове, и да затрудняватъ
по тъкълъ начинъ подобряването на по-
ложението на своитъ братя по работа
въ голѣмитъ и многонаселени центро-
ве. И това се продължава отъ 40 го-
дини.

Въ 1851 год. селското население по
отношение къмъ градското бѣше 49%;
въ 1861 г. тѣ бѣше 45.5%; въ
1871 г.—43.2%; въ 1881 г.—40.4%.

Интересно ще е да се намѣри чи-
слото на селскитъ работници въ гра-
доветъ и да се направи статистика за
точното намалване на населението въ
селата.

ЖЕНАТА И СОЦИАЛИЗМЪТЪ.

(Скаса, държана на 1-й Ноември въ
събранието на Търповската социали-
стическа група, отъ М. Х. Иванова.)

Въ нашата програма, както и въ про-
грамитъ на всичкитъ социал-демократи-
чески партии въ Европа, една отъ край-
нитъ цѣли е въпросътъ за социалното и
политическо равенство на двата пола.

Азъ въ днешната си скаса ще се по-
старая да обясня горѣ-долу, защо соци-
алиститъ поставятъ тоя въпросъ като едно
отъ главнитъ и крайни искания на соци-
ализма, защо тѣ се борятъ за освобожде-
нието на жената и дали това е възможно.
Но нека предварително хвърлимъ единъ
бързъ погледъ върху миналото положение
на жената, да видимъ какъ е достигнала
до настоящето и къмъ какво бъдеще я
води това последното.

Да прослѣдимъ положението на жената

отъ първобитнитъ времена чакъ до днесъ,
това ще рѣче, да прослѣдимъ историческо-
ското развитие на цѣлото човѣчество,
защото положението на жената въ разнитъ
епохи е било отражение на развитието, т.
е. както се изразява Милъ, критериумъ на
цивилизацията на кое-да-е общество.

Отношенията между хората, тѣхнитъ
идеи и нравственни понятия наштно за-
висятъ отъ материалнитъ условия на жи-
вота, отъ развитието на трудътъ и начи-
нитъ на производството. Отъ тѣзи съжитъ
условия съ зависѣли и зависѣтъ отноше-
нията между двата пола отъ първобитнитъ
времена и до днесъ.

Въ периода на дивото състояние хората
твърдѣ малко съ се отличавали отъ дру-
гитъ животни, отъ които съ произлѣзли.
Тѣ нѣмали никакви сѣчица, съ които да
произвеждатъ пѣкакви произведения за
удовлетворение на своитъ нужди. Храната
съ, която се състояла отъ червени, плоде-
ветъ и листата на дърветата, добивали на
готово отъ природата. На тая степенъ отъ
своето развитие хората не съ знаели ни-
каква собственост, никакво подчинение
човѣкъ на човѣка. Всѣки еднакъво се е
трудилъ и всички съ били равноправни
по между си. Тукъ жената отъ никого не
е зависѣла, и си средъ научитъ изслѣдва-
ния въ нищо не отстъпвала на мъжа. По
физическа сила тя наштно му била равна,
както женското животно не отстъпва по
силата си на мъжкото. Половитъ сноше-
ния ставали съвѣтъ свободно и никаква
фамилна не била установена, затова жената
била наштно свободна и независима.

Постоянната борба за съществуване
бара човѣка да чистира из-добри, из-
производителни сѣчица на трудътъ и да
подобрява своя животъ. Плодъ на посто-
янитъ човѣшки усилия било употребле-
нието на рибата, рацитъ и овъня. Ако
сравнимъ сръдетвата за съществуване,
които обладаватъ хората отъ първата сте-
пенъ на дивото състояние съ ония, що
иматъ на втората степенъ, ще намѣримъ
една доста голѣма разлика.

Минаването отъ втората степенъ къмъ
третата се захваща съ изламѣването на
лъжтъ и сръбата. Ловитъ става главния
изворъ за прехрана на човѣцитъ. Това
занятие изисква съединитъ усилия на
мнозина, затова на тая степенъ хората
образуватъ малки или голѣми общества съ
извѣтна организация, наречени *родъ*. Орж-
дния на трудътъ съ коллективна собствен-
ност, затова и придобитата съ общи ус-
лия храна, е коллективна собственост на
цѣлия родъ. Членоветъ отъ двата пола съ
всички по между си, мъже и жени, съвър-
шено равноправни. Дѣцата, които произ-
лизали отъ тѣхнитъ полови сношения при-
надлѣжели на родѣтъ, и понеже бащата
не билъ извѣстенъ, носѣли името на май-
ката и е съществувало така нарѣченото
майчино право. Женитъ наравно съ мъ-

жетъ избирали предводители, а твърдѣ
често и предводителки. Всичко това показ-
ва, че жената въ дивитъ времена е зае-
мала едно по-високо мѣсто въ обществото,
отколкото сега. „Дамата въ периода на
цивилизацията, окръжена отъ поклонение
и отстранена отъ всѣкъ дѣйствителенъ
трудъ, занимава много по-ниско обществен-
но положение, отколкото натоварената
съ тежкъ трудъ жена на варварството“,
казва Фр. Енгелъ.

Такова е било положението на жената
и презъ четвъртата степенъ, гдѣто главенъ
помнитъ на страната съставлява грѣп-
чарството. Съ опитомяването на дивитъ
животни главенъ помнитъ на хората ста-
нало вече скотовѣдството. Съ развѣжда-
нето стада се образували такива богатства,
които човѣството до тогава не знаело,
открили се нови извори за прехрана. Тѣ-
зи богатства отъ начало биле общи, но
относлѣ захванали малко по малко да се
обрѣщатъ въ частна собственост. Сръд-
ствата за прѣхрана, която човѣкъ доби-
валъ много по-лесно, били достатъчни да
го удовлетворятъ, тѣй щото той можелъ
вече да живѣе самъ за себе си, вънъ отъ
родѣтъ, къмъ който по преди го е при-
взрвала слабостта и недостатъчнитъ
сръдетва, които самъ е придобивалъ.
Тукъ вече той почналъ да се отдѣли и
да живѣе като самостоятелна единица.
Всичко, което той придобивалъ съ свой ли-
ченъ трудъ било негова частна собствен-
ност. Стадата отъ коллективна собствен-
ностъ ставали частна, както знаемъ това
отъ живота на старитъ народи. Тѣй що-
то, появяването на частната собственостъ
се съпада съ появяването на скотовѣд-
ството и по-слѣ земледѣлито.

(слѣдва)

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

СОФИЯ. Г-ну Г. Д. Працайте свѣдения по На-
родн. Събрание по чество.

ВИДИНЪ. И. Г. Паритъ за книгитъ и за вѣст-
никъ „Работникъ“ пратете въ Шумелъ, печатни-
ца „Основа“.

КАЗАНЛЖЕВЪ. Г. Пенкову. Пратихме ви ис-
канното число екземпляри отъ „Поканата“ и вѣст-
ника. Надѣваме се, че сте ги получили.

РУССЕ. П-у. Получено 2 лева за социалисти-
ческата пропаганда.

РАЗГРАДЪ. В. 41 левъ 10 ст. получени.
ТЪРНОВО. Н. Хр. Габровски. Пратете по 10
екз. отъ №№ 1, 2, 3 отъ Библиотеката въ Разградъ.
Д. В.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ДВИЖЕНИЕ ВЪ БЪЛГАРИЯ

СОФИЯ.

Преди да получите това ми писмо,
може би, ще прочетете въ вѣстниците за

циалнитъ економисти прикриватъ подъ булото на
свойта празна и безвкусува фразеология.

Собственникътъ-капиталистъ не играе вече ни-
каква роль въ производството. Коммуналната орга-
низация (уредба) на произ: одството и развѣната,
подписа смъртната присѣда на капиталистическата
класа, като я лиши отъ всичкитъ и полѣзни дѣй-
ствия. Капит. класа ще нешта участъта на ари-
стократията.

Историята прави повторения: Развитието на
аристократията е много анологично (прилича много)
на развитието на капиталистическата класа. До
като феодалнитъ барони живѣяха въ своитъ земи,
испълняваха полезна роль, изчезването на благо-
роднитъ тогава бѣше невъзможно; тѣ изчезнаха
чакъ въ 1789 г.; по-рано тѣ защитаваха своитъ
крѣпостници и феодали, покровителстваваха ги предъ
многочислитъ имъ врагове, които ги заобикаляха;
феодализмитъ бѣше областната войска на европѣй-
скитъ страни. Но когато благородни съблече ри-
царската ризница, за да облече придворното облѣкло,
когато замѣни грубий воененъ мечъ съ нѣжната
лама*) на дуелититъ, когато, пай-сетитъ, той ста-
на куртизанитъ (любимецъ) въ Версаилъ и разнитъ
императорски и епископални двореци, смъртната
присѣда на благороднитъ бѣше подисана. Соци-
алната Революция, която фатално, по необходимостъ,
ще тури край на капиталистическата ера, ще не-
пълни смъртната присѣда на капиталистич. класа,
произвесена отъ економическитъ явления.

Ползувамъ се отъ случая да обия, че спорѣтъ
мойто искрено убеждение ний ще видимъ вече

кръвнитъ дни, които опятниха буржуазната рево-
люция. Пролетариатътъ не е кръвожаденъ звѣръ,
каквото е буржуазията (*Екскламации* (въсклицания)
отъ разлититъ скамейки).

Презъ последний вѣкъ революционеритъ бур-
жуа съ погубили сами себе си, като унищожаватъ
единъ по единъ защитницитъ на революцията; тѣ
съ поставили по тоя начинъ въ опасностъ своето
гигантско дѣло. Всѣкой пакъ, когато презъ тоя
вѣкъ, пролетариатътъ е ставалъ, за да нека своитъ
права, и да заеме своето мѣсто на слънцето, най-
ужаснитъ усмирителни мѣрки съ прекратявали не-
говото движение. Така напр. въ 1848 и въ 1871 г.
капиталнет. буржуазия посла улциитъ на Парижъ
съ по 20,000—30,000 трупа (мъртви тѣла). А
между това, припомнете си, че цѣли два мѣсеца
Парижъ е билъ въ рѣцѣтъ на пролетариата, и че
презъ това време не е падналъ ни единъ косъмъ
отъ главата на заложеницитъ (*Живи протестанти*!).

Само въ денътъ на последний по сражение.
(*Нови шумове*).

Предсѣдателтъ, Господа моли Ви, оставете
да говори оратора, да говори!

Лафаргъ. Само въ денътъ на последнийото сра-
жение, вънъ отъ себе си отъ несполукитъ и ужаситъ,
които извършваха началницитъ (пазителитъ)
на редѣтъ, пролетариатътъ умъртви заложеницитъ
(*Екскламации*). Но въ продължение на цѣли два
мѣсеца, историята свидѣтелствува за това, проле-
тариатътъ, Господаръ на Парижъ, не бутналъ ни
единъ косъмъ отъ тѣхнитъ глави, но безъ да се
гльда на това началницитъ (рѣководителитъ) на

*) Ото протестирамъ искавамъ неслъгасне въ или за нѣщо.

Коммуналната бѣха подло осѣдени на тъмнитъ за-
творъ. (*Носъ шумъ. Прѣкъсвания*).

Предсѣдателтъ. Господа, не прекъсвайте ора-
торѣтъ, Г. Демолетъ ще отговори.

Лафаргъ. Ще кажа пакъ, че социалний пре-
вратъ, който ний предвиждаме, не ще има кърва-
вий характеръ на тоя отъ миналий вѣкъ, който
(характеритъ) се дължи само на свирѣпостта на
буржуазната класа.

(Слѣдва)

*) Лама, тѣва и дълга саби.

новината, които ви съобщавамъ и която не малко размърда нашите заспали граждани. Новината е твърдъ важна.

Овни денъ на едно частно заседание, свикано по инициативата на г. Министра Председателя, последния, съвременно не очаквано за повечето отъ народните представители, говорилъ имъ за измѣненето на основния законъ—Конституцията.

Измѣненята, които трѣбвало да станатъ въ нея, до колкото можахъ да узнаа, сж слѣдующитѣ:

1) Да се измѣни она чл. отъ Конституцията, който задължава наследницитѣ на слѣдницитѣ на държавната глава да приематъ православието, въ смисълъ че наследницитѣ на сегашния държавенъ глава да си оставатъ католици;

2) да се угодни платата му на 1,000,000 лева;

3) двѣ казари—едната за нашитѣ лордове и графове, другата за буржуата.

4) държавната глава да има право да назначава една частъ отъ народните представители;

5) да се намали числото на народните представители—на 50,000 избиратели единъ народенъ представител.

Тѣзи сж измѣненята, които сега се предлагатъ. Казватъ, и за вѣрване е, че имали се предъ видъ и други важни измѣненения на нашата конституция, но точно още не се знаятъ, макаръ че може твърдѣ лесно да се сѣща челоуикъ отъ какъвъ родъ ще бѣдатъ тѣ. Отъ извѣстнитѣ вече искани измѣненения можемъ да се сѣдѣме и за другитѣ. Въ всѣкой случай, ясно е, че когато хората въ другитѣ страни искатъ измѣненения въ прогресивенъ смисълъ, у насъ напротивъ се искатъ измѣненения съвършено срѣдновековни.

Ще ли се внесе този въпросъ въ Народното Събрание на разискване, не се знае още. А ще ли се приематъ тѣзи измѣненения, още по малко се знае. Впрочемъ, у насъ днесъ всичко е възможно. Разбира се, че преди да се предлага такъвъ важенъ въпросъ на Народното Събрание, трѣбвало би предварително дълго да се разисква и обмисли, а така ежко да се даде време и възможностъ да се искаже и общественото мнѣние. Но когато се правятъ назадничави реформи гласа на общ. мнѣние се стараятъ да го не чуятъ.

До днесъ въ Народното Събрание не е внесенъ този въпросъ на разискване. Когато той се внесе на разискване, тогава ний, социал-демократитѣ, както и всички привърженици на свободата, ще говоримъ. Но не ми се вѣрва да се внесе сега въпросъ за измѣнение на Конституцията. Ако, панетинна, се внесе въпросъ за измѣненето на Конституцията въ горния смисълъ, Българската соц.-демократическа партия трѣбва, споредъ мѣното мнѣние, първа да протестира противъ такова едно измѣнение на нашата Конституция. Такова е поне мнѣнието на тукашната соц.-демократическа група.

Г. Д.

Търново.

Въ единъ отъ миналитѣ броеве на вѣстника азъ дадохъ нѣкои свѣдения относително социалистическото движение въ нашия градъ, като указахъ какъ се е то почнало и какъ е вървѣло до сега. Днесъ слѣдвамъ свѣденията си относително движението и воденето пропаганда презъ настоящата година.

Социалиститѣ, които съставляватъ българската социал-демократическа партия, се придържатъ о извѣстна програма и организация. Програмата е знамето, подъ което ще воюватъ въ бѣдѣже. Тя съдържа крайнитѣ цѣли на социализма и редъ минимални искания, като срѣдства за достигане на тѣзи цѣли. Най-непосрѣдствената задача на българската социал-демократическа партия е, — да пропагандира

тази програма, да образува и организира една работническа социалистическа партия, която ще пригърне тази програма и ще се бори за нейното пълно прилагане.

Сжществуващата тукъ група съставлява частъ отъ българската социал-демократическа партия и признава програмата и организацията, о която тази партия се придържа. Нашата цѣль и задача е да разширяваме кръга на социалистическото движение, да пропагандираме своята програма и да образуваме ови елементи, който ще бѣде въ състояние да се бори за нейното сжществене. За тая цѣль ний тукъ почнахме да се събираме редовно по веднажъ въ седмицата. За да можемъ да зацѣпваме своята програма и да се приготвимъ за добри нейни пропагандисти, ний на тѣзи си сбирки почнахме да развиваме пунктъ по пунктъ програмата. Всѣкое искание отъ нея съставлява предметъ на отдѣлна скаска. Всѣкой отъ нашитѣ другари, между които има и работници, е длъженъ да развива по единъ въпросъ, като предварително се приготви добръ. Слѣдъ четението на скаскитѣ всѣкой е свободенъ да прави запитвания за нѣща, които не е добръ разбира, да критикува изказаниотъ отъ автора мисли, или да допълни въ нѣщо скаската. По този начинъ се подкачатъ разисквания и въпроса се расчепква добръ.

До сега сж се държали четире скаски. Въ първитѣ три се развиха крайнитѣ цѣли на социализма, а въ четвъртата едно отъ минималнитѣ искания. Въ първата скаска се разви въпросътъ за социализирането на частната собственостъ.—превръщане на земята, руднитѣ, фабрицитѣ въ обществена собственостъ. Предметъ на втората скаска бѣше—децентрализацията на държавата, на третата—социалното и политическото равенство на двата пола, а на четвъртата—безплатното образование на дѣцата отъ двата пола.

Азъ бихъ желала да дамъ резюме на всички горѣказани скаски, но като се боя, че донеската ми ще стане твърдѣ дълга, считамъ за нужно да прекрати свѣденията си. Отъ напечатаната тукъ скаска за социалното и политическо равенство на двата пола читателитѣ ще видятъ горѣ долу характера на нашитѣ скаски.

Съ поздравъ
М. Г.

ВЪ СТРАНСТВО

БЕЛГИЯ

Безработитѣ въ Гантъ

Съ настѣпващото студентѣ и мрачни декемврийски дни числото на работницитѣ, които оставатъ безъ работа, захваща силно да се увеличава, но сжщевременно съ това растатъ и гладъ и самоубийствата между тѣзи нещастници. Вечерно време на маси, на маси, като стада отъ безвредни животни, тѣ обсаждатъ почезитѣ, гдѣто частната милость ги приема за нѣколко понци; а послѣ, денѣ, тѣ се скитатъ не мили-не-драги по бѣдитѣ улици, гдѣто се силятъ да скриятъ своето нещастно положение далечъ отъ погледитѣ на богатата и охолната буржуазия. По нѣкой път тѣ се въоръжаватъ съ куражъ и се рѣшаватъ да преминатъ на сюрни презъ голѣмитѣ улици на града, за да омлостивятъ публичнитѣ власти надъ своето мизерно положение.

Преди нѣколко дена, въ Гантъ, едно грамадно множество отъ такъва клѣтници се е събрало въ залата Конкордия и сж рѣшили да испратитѣ делегация до Кмета. Ето какъ единъ брюкселски вѣстникъ описва визитата на тая делегация въ кметството:

„Делегатитѣ бѣха приети послѣ обѣдъ. Разговорътъ е траилъ около два часа. Работницитѣ поискаха позволение да ор-

ганизируютъ манифестация на публично мѣсто, гдѣто да присѣтствуватъ всички работници, останали безъ работа, за да ангажиратъ богатитѣ да дадатъ работа.

„Г. Кметътъ имъ отговорилъ отрицателно, защото една подобна манифестация би могла да наруши общественото спокойствие, вслѣдствие на участието въ нея на извѣстна категория отъ хора, които мислятъ само за разбъркване реда и тишината. Той е посвѣтвалъ делегатитѣ да свикатъ публиченъ митингъ, но тѣ му отговорили, че едно подобно събрание не би могло да произведе нужното потресающе впечатлѣние на буржуата.

„Г. Кметътъ е поинталъ делегатитѣ да му укажатъ работитѣ, които тѣ могатъ да изпълняватъ въ настоящия моментъ; тѣ му посочили събариянето на нѣкои сгради, които представляватъ голѣма опасностъ отъ хигиеническа гледна точка.

„Г. Кметътъ е убѣждавалъ работницитѣ да се съюзиватъ и имъ напомнилъ по поводъ на това, че либералната партия въ Гантъ мисли въ скоро време да сгрушира либералнитѣ работници (!!!)

„На какъ казано и въ общи думи, този разговоръ не е далъ никакви практически резултати за работницитѣ, останали безъ работа“.

Понеже работницитѣ останали съвсѣмъ неудовлетворени отъ тоя разговоръ съ кмета, тѣ, покрай неговитѣ благи свѣти, направили манифестация, като преминали презъ градъ въ тѣла отъ нѣколко стотини гладующи.

Подобни демонстрации могатъ да се очакватъ и въ другитѣ индустриални центрове, гдѣто хиляди работници бѣхтатъ безнадежно камънитѣ на улицитѣ за работа.

И при всичко това, белгийското правителство не показва ни най-малкъ бѣлѣгъ, че желяе да подобри участието на безработнитѣ работници съ откриването за тѣхъ работи. А работи има, стига управлющитѣ да искатъ да подобрятъ нещастното положение на гладующитѣ. Но тѣ не желаятъ да взематъ никакви мѣрки, защото не се боятъ отъ безправната маса, която е лишена отъ избирателното право. А въ случай, че тя се разбунтува, то за тѣхъ има и байонети, и куруми, и по такъвъ начинъ ще се рѣши въпроса за безработитѣ: ония работници, които бѣдатъ убити, нѣма вече да иматъ нужда

отъ нищо, а онии, които ще бѣдатъ арестувани, ще да иматъ хлѣбъ!

ФРАНЦИЯ.

По поводъ на послѣднитѣ атепенти въ Парижъ, националния съвѣтъ на Французската Работническа партия е отиравилъ едно възвание къмъ работницитѣ, въ което се казва, че партията нѣма нищо общо съ анархиститѣ и съ тѣхнитѣ динамитни престѣпления. Партията се бори не противъ отдѣлнитѣ експлоататори, но противъ самата капиталистическа паредба, която е основана на експлоатацията, противъ нѣщата капиталистическа класа, която поддържа тая експлоатация. Въ тая борба, избирателната бюлютина е много по-важно оръжие, отъ колкото динамита.

Послѣ, работническата партия протестира противъ клѣветитѣ и подозрѣнията, които се хвърлятъ върху нея и иматъ за цѣль да я направятъ отговорна за убийствата на нѣкакви си луди анархисти. Аво правителството въ бѣсѣтъ на гнѣвътъ си рѣши да ограничи закона за печата, за събранията, митингитѣ, то ще ускори револуцията въ Франция.

На 1-й Ноемврий сж станали допълнитѣ избори за окрѣжнитѣ съвѣти. Социалиста Куленъ, които бѣше осѣденъ на 6 год. затворъ и който презъ м. Августъ бѣше избранъ съ 2690 гласа за членъ въ окрѣжния съвѣтъ, сега вторий пътъ е избранъ съ 2928 гласа за членъ въ окрѣжния съвѣтъ въ г. Рубе. Преди изборитѣ той бѣше отпуснатъ условно на свобода, сега единственното срѣдство, за да се избави правителството отъ нови и по-сложни неприятности, е да го помилва ведѣжъ за винаги. Тѣй отмѣщава народа на своитѣ управляющии. Той уничтожава тѣхнитѣ присѣди съ силата на бюлютинитѣ и освобождава отъ затвора своитѣ истински защитници.

ИСПАНИЯ.

На послѣдния конгресъ въ Венеция испанскитѣ социалисти изработиха програма за градскитѣ избори и приеха много важни рѣшения по администрацията на партията.

Между другото, конгреса рѣши да испрати отъ страна на испанската социалистическа партия делегатъ на международния конгресъ въ Цюрихъ. Тоя делегатъ ще е длъженъ да оборва всѣко предложение, съ което се иска произвласяването на една обща стачка и ще настоява да се създаде единъ международенъ социалистически комитетъ и единъ общъ вѣстникъ, който ще бѣде органъ на тоя комитетъ.

КНИЖАРНИЦАТА

на

Г. И. ПЕНКОВЪ и С-ие.

Приема подиски за България на русския иллюстриранъ журналъ

„НИВА“

За настѣпающата 1893 г. съ 12 тома мѣсечни сборници, съдържащи разни отборъ съчинения на знаменити писатели, съ единъ албумъ съдържащъ 10 изящни акварелни картини, съ 12 парижски моди и 12 чертежи на разни невовѣе и кроежи.

ЦѢНА 10 РУБЛИ

(27 ЛЕВА ЗЛАТНИ)

Желаящитѣ да получаватъ журнала отъ 1-в Януарий могатъ да побързатъ съ подиснитѣ си най-късно до 15-в Декемврий т. г.

Доставятъ се и цѣли изящно подѣрзани и неподѣрзани течения отъ истеклитѣ години, заедно съ принадлежачитѣ тѣмъ премии

ОТДѢЛНО САМО КАРТИНИ И АЛБУМИ,

Картини: по 6 и 8 лева

Албуми: (отъ 1891-92 г.) по 10 лева.

Освѣтъ всички русски, при горѣпомянатата книжарница се приематъ подиски за България и на всички западно-европейски журнали, списания, вѣстници, газети и пр.

1—5

Шументъ, печатница „Основа“.